

کوریکولوم کارورزی چشم

رئیس بخش چشم:
دکتر حبیب اوجاقی (جراح و متخصص چشم : فلوشیپ قرنیه)

مسئول بخش چشم :
خانم زهرا حیدری (کارشناس پرستاری)

اساتید و اعضای هیات علمی

نوع استخدام	ردیف	نام و نام خانوادگی	تخصص	رتبه علمی
هیات علمی	۱	دکتر حبیب اوجاقی	فلوشیپ قرنیه	دانشیار
	۲	دکتر کیا ترسلی	فلوشیپ رتین	استادیار
	۳	دکتر امین نجفی	فلوشیپ رتین	استادیار
	۴	دکتر سحر محمودی نژاد	جراح و متخصص چشم	
درمانی	۱	دکتر قاسم سعیدی	جراح و متخصص چشم	
	۳	دکتر نیره رزاق پور	جراح و متخصص چشم	
	۴	دکتر یوسف فکری	فلوشیپ گلوکوم	
	۵	دکتر قاسم سعیدی	جراح و متخصص چشم	

برنامه آموزشی ضروری دوره کارورزی چشم

مدت زمان مفید آموزش :

۷۸ ساعت، دو هفته، در حدود ۱۲ روز کاری، هر روز ۵،۶ ساعت سقف کشیک های ضروری در هر ماه ۱۲ عدد می باشد. حضور در کشیک های شبانه به تعداد تعیین شده و انجام وظایف محوله به نحو احسن و با احساس مسئولیت پذیری توسط کارورزان الزامی است.

پیامدهای مورد انتظار (Out comes) از برنامه آموزشی

الف) در حیطه دانش

- * کسب دانش لازم برای برخورد با شکایات و نشانه های شایع در بیماریهای چشم
- * اورژانس های چشم پزشکی و اطلاع از نحوه مراقبت های اولیه، اصول درمان و ارجاع را بداند.
- * بیماریهای رایج چشمی در کشور و شیوع آنها را بداند.
- * برنامه های رایج کشوری در حیطه چشم پزشکی را بداند.

ب) در حیطه مهارت

* کسب مهارت لازم و کافی در اخذ شرح حال چشم پزشکی جمع بندی و ارائه تشخیص های افتراقی

* کسب مهارت در معاینات پایه چشم پزشکی

* کسب مهارت استفاده از افتالموسکوپي مستقیم مخصوصا در جهت تشخیص و برخورد لازم در بیماریهای مهم چشمی از جمله مواردیکه نیاز به مداخله سریع (مثل انسداد شریان مرکزی شبکیه) دارند.

* کسب مهارت و توانایی لازم در جهت درمان اورژانسهای چشمی در حد پزشک عمومی و در صورت لزوم ارجاع آنها به چشم پزشک

ج) در حیطه نگرش

* آشنایی با نحوه برخورد با بیماران و همراهان از نظر اصول اخلاقی، مسائل قانونی و نحوه ی نتیجه گیری از دانش و مهارت خود

* آشنایی با برقراری تعامل با سایر همکاران در حیطه ی پزشکی (اعم از پزشکان، پرستاران و غیر پزشکان)
شاخص های تعیین محتوای ضروری (Core Content) و
متدولوژی تعیین محتوای ضروری

* آشنایی با برقراری ارتباط با خانواده مراجعین و آموزش به خانواده، جامعه نگر و پیشگیری

شاخص های تعیین محتوای ضروری (core content) و متدولوژی تعیین محتوای ضروری

* نیاز جامعه و کشور

* شیوع بیماریهای چشم بر مبنای آمارهای کشوری اعلام شده
از حوزه سلامت با تاکید بر اورژانسهای چشم

* نیازها و الویت های ملی بر مبنای برنامه توسعه پنج ساله
و چشم انداز بیست ساله

* سیاست گذاری های حوزه نظام سلامت و بررسی اهداف و
نیازهای معاونت سلامت وزارتخانه

* نظر صاحب نظران رشته و تجربه اعضای هیات علمی

* کتب و منابع معتبر بیماریهای چشم

* برنامه های آموزشی معتبر بین المللی

* نیازسنجی از فارغ التحصیلان پزشکی عمومی

* قابلیت اجرا و در نظر گرفتن اقتصاد درمان

عناوینی که باید آموزش داده شود و فراگرفته شود تا پیامدهای فوق الذکر حاصل شوند

ردیف	عنوان محتوا	روش آموزشی و فراگیری	مکان آموزشی
۱	آناتومی و فیزیولوژی چشم	Lecture – Computer Assisted Learning – Video Presentation	سالن کنفرانس
۲	اخذ شرح حال و معاینه چشم پزشکی	Lecture – Computer Assisted Learningd – Video Presentation– Small group Discussion	درمانگاه چشم + بخش چشم
۳	آشنایی با وسایل چشم پزشکی	Lecture – Computer Assisted Learning– Video Presentation– Small group Discussion	درمانگاه چشم + بخش چشم
۴	فارماکولوژی در چشم پزشکی	Lecture – Computer Assisted Learningd– Video Presentation– Small group Discussion	سالن کنفرانس+درمانگاه چشم
۵	اپتیک و عیوب انکساری	Lecture– Video Presentation Computer Assisted Learning– Small group Discussion– problem based learning– Bedsid teaching	سالن کنفرانس+درمانگاه چشم
۶	بیماریهای پلک و مجاری اشکی	Lecture– Video Presentation– Computer Assisted Learning– Small group Discussion– problem based learning– Bedsid teaching	سالن کنفرانس+درمانگاه چشم
۷	بیماریهای ملتحمه و اسکلرا	Lecture– Video Presentation– Computer Assisted Learning – Small group Discussion– problem based learning– Bedsid teaching	سالن کنفرانس+درمانگاه چشم
۸	بیماریهای قرنیه	Lecture– Video Presentation– Computer Assisted Learning– Small group Discussion– problem based learning– Bedsid teaching	سالن کنفرانس+درمانگاه چشم
۹	کاتاراکت	Lecture– Video Presentation– Computer Assisted Learning– Small group Discussion– problem based learning– Bedsid teaching	سالن کنفرانس+درمانگاه چشم

سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	بیماریهای یووه آ	۱۰
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	گلوکوم	۱۱
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	استرابیسم و آمبلیوپی	۱۲
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	رتینوپاتی دیابتیک و هیپرتانسیو	۱۳
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	بیماریهای ویتره و رتین	۱۴
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	نوروافتالمولوژی	۱۵
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	چشم و بیماریهای سیستمیک	۱۶
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم +بخش چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	اورژانسهای شایع چشم پزشکی	۱۷
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	بیماریهای اوربیت	۱۸
سالن کنفرانس+درمانگاه چشم	Lecture- Video Presentation- Computer Assisted Learning- Small group Discussion- problem based learning- Bedsid teaching	اصول پیشگیری در چشم پزشکی	۱۹

محتوایی که در هر یک از عناوین فوق باید آموزش داده شود:

حیطه دانش (آشنایی با نشانه ها و علائم شایع بیماریهای ذکر شده در ذیل)

- ۱- بلفاریتها (انتریور - پوسترئور) , گل مژه و شالازیون
- ۲- پارگی های پلک
- ۳- کونژونکتیویتها (مزمن - حاد و فوق حاد) از جمله کونژونکتیویتهای آدنوویروسی و گنوککی در کودکان و بزرگسالان
- ۴- کراتیت های شایع از جمله کراتیت های هرپسی , آدنوویروسی و کراتیت های بدنبال مصرف لنز تماسی
- ۵- بیماریهای صلبیه (اسکلیت , اپی اسکلیت)
- ۶- پارگی قرنیه و اسکلرا
- ۷- جسم خارجی قرنیه و خراشهای قرنیه
- ۸- خونریزی داخل اتاق قدامی (هایفما) مخصوصا مواردیکه بدنبال تروما ایجاد می شوند.
- ۹- تروماها (از جمله ترومای Blunt و شکستگی Blow out)
- ۱۰- جدا شدگی و پارگی شبکیه
- ۱۱- انسداد ورید و شریان مرکزی شبکیه و AION
- ۱۲- سوختگی های شیمیایی (اسیدی - قلیایی) و حرارتی

۱۳- گلوکوم حاد

۱۴- یووئیتها

۱۵- داروهای شایع چشم پزشکی

۱۶- انسداد دستگاه درناژ اشکی در کودکان و بزرگسالان (حاد و مزمن)

۱۷- نوریت اپتیک و MS

۱۸- بیماریهای سیستمیک که بطور شایع درگیری چشمی ایجاد می کنند: دیابت ,

هیپرتانسیون, بیماریهای بافت همبند و....

۱۹- آمبلیوپی

۲۰- کاتاراکت (کودکان -بزرگسالان)

۲۱- عیوب انکساری

- ۱- توانایی گرفتن شرح حال درست و معاینه عمومی بیماران چشم
- ۲- توانایی ثبت اطلاعات ، تکمیل پرونده بیمار و نسخه نویسی
- ۳- توانایی استفاده از منابع پزشکی مبتنی بر شواهد بیماریهای چشم
- ۴- توانایی گرفتن دید بیمار با استفاده از تابلوی اسنلن ، شمارش انگشتان و چراغ قوه (نور)
- ۵- توانایی انجام افتالموسکوپی مستقیم برای بررسی بیماریهای سر عصب بینایی و ماکولا و گرفتن رفلکس قرمز (Red Reflex) برای بررسی کدورت‌های چشم از جمله کاتاراکت
- ۶- توانایی بررسی حرکات چشمی (Ocular Motility) برای تشخیص انحرافات چشمی (ایزوتروپی ، اگزوتروپی ، هیپرتروپی ، هیپوتروپی و فوریاها)
- ۷- توانایی اخذ فشار داخل چشمی با استفاده از تونومتر شیوتز
- ۸- توانایی بررسی رفلکس مردمکها از بابت بررسی مارکوس گان یا RAPD (Relative Afferent Pupillary Defect) برای تشخیص بیماریهایی مثل انسداد شریان و ورید مرکزی شبکیه ، نوریت اپتیک ، آتروفی عصب بینایی ، پارگی و جداشدگی شبکیه ، گلوکوم یکطرفه و یا با شدت بیشتر در یک چشم و نیز بررسی از جهت AION (Anterior Ischemic Optic Neuropathy)
- ۹- توانایی تشخیص و درمان بلفاریتها (انتریور - پوسترئور) ، گل مژه وشالازیون

- ۱۰- توانایی تشخیص و جراحی (بخیه زدن) پارگی های پلک بدون درگیری لبه ی پلک
- ۱۱- توانایی تشخیص و درمان کونژونکتیوئیت های شایع (مزمن-حاد-فوق حاد) از جمله آدنووایروسها و گنوکک
- ۱۲- توانایی تشخیص و درمان کراتیتها از جمله آدنووایروسها , هرپس , کراتیت UV و کراتیت های بدنبال مصرف لنز تماسی و درمان انتخابی آنها
- ۱۳- توانایی تشخیص و درمان اپی اسکلریت و اسکلریت های انتریور
- ۱۴- توانایی نحوه برخورد با پارگی های گلوب (قرنیه و اسکلا)
- ۱۵- توانایی تشخیص و درآوردن اجسام خارجی قرنیه (پلیسه ها) و نحوه برخورد با خراشهای قرنیه
- ۱۶- توانایی تشخیص و درمان هایفما (خونریزی داخل اتاق قدامی)
- ۱۷- توانایی تشخیص و برخورد درمانی و ارجاع بیماران مبتلا به ترومای **Blunt** مخصوصا شکستگی **Blow out**
- ۱۸- توانایی تشخیص و برخورد با پارگی و جداشدگی شبکیه
- ۱۹- توانایی تشخیص و برخورد سریع درمانی با انسداد ورید و شریان مرکزی شبکیه
- ۲۰- توانایی تشخیص و برخورد درمانی اورژانسی با سوختگی های شیمیایی (اسیدی-قلیایی) و حرارتی
- ۲۱- توانایی تشخیص اولیه و ارجاع بیماران مبتلا به گلوکوم حاد به چشم پزشک پس از انجام درمان های ابتدایی
- ۲۲- توانایی تشخیص و ارجاع بیماران مبتلا به یووئیت به چشم پزشک پس از انجام درمان های اولیه

۲۳- بدست آوردن علم کافی و بکارگیری داروهای شایع چشم در حد پزشک

عمومی

۲۴- توانایی تشخیص و درمان ابتدایی لازم در بیماران مبتلا به انسداد دستگاه

درناژ اشکی در کودکان و بزرگسالان (حاد و مزمن) و ارجاع آن به چشم پزشک

۲۵- تشخیص برخورد صحیح با فرد مبتلا به نوریت اپتیک و بررسی از جهت MS

۲۶- تشخیص برخی عوارض شایع چشمی بیماریهای سیستمیک از جمله دیابت

,هیپرتانسیون , بیماریهای بافت همبند و....

۲۷- تشخیص و برخورد صحیح با یک فرد مبتلا به آمبلیوپی بخصوص در زیر

۸-۱۲ سال

۲۸- تشخیص و برخورد صحیح با بیماران مبتلا به کاتاراکت (کودکان -

بزرگسالان)

۲۹- شناخت کافی و ابتدایی در مورد انواع عیوب انکساری

۱- احساس مسئولیت در قبال بیماران

۲- اهمیت دادن به شرح حال گیری و معاینه سیستماتیک و ارزیابی قبل از عمل بیمار

۳- اهمیت دادن به مستند سازی امور بیماران و پرونده نویسی

۴- رعایت اصول رفتار حرفه ای و اخلاق پزشکی و اجرای آن

۵- پذیرش ارزشهای فردی ، اعتقادات و حقوق بیمار و خانواده با در نظر گرفتن اصل کرامت انسانی

۶- درک اهمیت مراقبت های بهداشتی مقرون به صرفه و با کیفیت در راستای خدمات بهداشتی

۷- اهمیت دادن به مشکلات جامعه در حیطه بیماریهای چشم و آموزش و توجیه بیمار و همراهان وی

۸- اهمیت به برخورد تیمی در برخورد با بیماران چشم با درک سه محور پزشک ، تمایلات بیمار و شواهد علمی موجود در تصمیم گیریهای بالینی

۹- درک اهمیت نقش پزشک به عنوان هماهنگ کننده اعضای تیم درمانی و درک نقش سایر اعضای تیم درمانی

روش های آموزش و فراگیری

**Bedsid teaching – Problem based
Learning – Lecture - Video presentaion
- Small group discussion - Computer
assisted learning**

منابع مطالعه

کتاب چشم پزشکی عمومی / مؤلفین : دکتر محمد علی
جوادی، دکتر سپهر فیضی و دانیال نجدی / نشر فرهنگ
فردا / چاپ دوم ۱۳۹۷ شامل همه فصلهای کتاب به
استثنای فصل : ۱۰

روش های ارزیابی تکوینی (formative) دانش ، مهارت و نگرش و نحوه برخورد دادن در طول دوره

Case- Based Discussion- Clinical Work Sampling(CWS)

Direct Observation Of Procedural Skill (DOPS)

روشهای ارزیابی تراکمی یا نهایی (summative) دانش ، مهارت و نگرش

✓ امتحانات کتبی تشریحی و تستی (MCQ)

✓ امتحانات شفاهی

✓ Log book

✓ Case based discussion (CBD)

✓ Direct Observation Of Procedural Skills (DOPS)

فرایند اطلاع رسانی برنامه آموزشی به فراگیران , هیات علمی و مسئولین اجرایی

۱- برنامه در پانل بخش ها و معاونت آموزشی بیمارستان ها نصب می شود.

۲- روز اول کارورزی جزئیات برنامه به کارورزان توضیح داده می شود.

۳- برنامه در سایت دانشگاه قابل دسترسی می باشد.

تهیه و تدوین:

دکتر حبیب اوجاقي

معاون آموزشی بیمارستان
امام رضا (ع)